

נת פיצו דבר שפתימו. בזה התיר נ"ע ושפ"ד. וזה התיר
התיר ג"ע ושפ"ד שנה' (ט"ז טו) בוא אל פלגשי אביך (ס"ו)
א יגע ורפה ידים. וזה התיר נ"ע ושפ"ד. נחמן בריה
התיר קונעתו ממנו ועשה אותו זימיומים וכמו שהוא מת.
זו מותרת. ר"א בשם ר' יוסי בא זימרא פתר בדור הפלגה.
אל תהונו דור הפלגה פן ישכחו עמי פן ישכחו הדורות
ש. הניעמו בחילך והורידמו. מלמלמו והורידמו מלמעלן
ועשה מנגנו ה'. הטאת פיו מחטייה שהוציאו מפייהם.
ויתרנו שנה הרקיע מתמוטט. אלא בואו ונעשה סמוכות
חד מהדרום ואחד מהמערב וזה שכאן סומכו מן המזרח.
ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים: (ב) רבי אבא
אם תבתיש את האויל במכתש בתוך הרפפות בעלי לא
לתו. א"ר אבא ב"ב כזה שהוא כותש את השעורים במלכן.
ביאן לידי מוטב. ועד הוא סליק ועד הוא נחית לא תסור
כך דור המבול ודור הפלגה [שנתים] אחר המבול ויהי כל
ת דברים אחדים: (ג) ר' יוחנן פתח (ס"ו) משיב רעה תחת
שרעה מביטו. הא"ר יוחנן אם קידמך חבירך בעדשים
למה שהוא נמל עליך תהלה. א"ר שמעון בר אבא לא סוף
תחת טובה. ואלא אפילו משיב רעה תחת רעה לא
וביתו. אמר רבי אלכסנדר משיב רעה תחת טובה
(שמו כ"ג) כי תראה חמור שונאך רובין תחת משאו
עוזב תעוזב עמו. עליו הוא אומר משיב רעה תחת טובה
ר' ברכיה פתר קרייה בדרות הללו. דור המבול. ודור
[שנתים] אחר המבול. ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים
אחדים: (ד) פתח (ש"ט) לא ידעו ולא יבינו כי מה מראות
ל לבותם. הה"ד הנפילים היו בארץ בימים ההם. יהודה
היה להון למילף מן קמאי. אתמאה. דור המבול מדור
לנה מדור המבול. דכתוב [שנתים] אחר המבול. ויהי כל
ר' עזריה פתח (י"ח) רפיאו את בבל ולא נרפאתה

עזובה ונלך איש לארצו כי ננע אל השמים משפטה ונשא עד שחקים.
ח רפאנו את בבל. בדור אנוש. ולא נרפאתה בדור המבול. עזובה ונלך
איש לארצו. שנא' ויפיץ ה' אותם וגו': (ו) ויהי כל הארץ שפה אחת.
ר' אלעזר ור' יוחנן. ס"א אומר ודברים אחדים דבורים אהודים. מעשה
דור המבול נתפרש. מעשה דור הפלגה לא נתפרש. ודברים אחדים שאמרו
דברים חדים על ה' אלהינו ה' אחד ועל אחד היה אברהם בארץ. אמרו
אברהם זה פרדה עקרה הוא אינו מוליד. ועל ה' אלהינו אמרו לא כל
הימנו לבור לו את העליונים וליתן לנו את התחתונים. אלא בואו ונעשה
לנו מגדל. ונעשה ע"ז בראשו וניתן חרב בידה ותהי נראית כאילו עושה
עמו מלחמה. ד"א ודברי' אחדים דברים אהודים. מה שביד זה ביד זה.
ומה שביד זה ביד זה. רבנן אמרי שפה אחת. משל לא' שהיה לו מרתף
של יין פתח חבית ראשונה ומצאה של חומץ. שניה ומצאה של חומץ.
שלישית ומצאה של חומץ. הא משפו דכולא בישא. א"ר אליעזר אי זו
קשה זה שאומר למלך או אני או אתה בפלמין. או זה שאומר אני בפלמין
ולא אתה. בודאי זו קשה שאומר למלך אני בפלמין ולא אתה. כך דור
המבול אמרו (אינו כ"ג) מה שדי כי נעבדנו ומה נועיל כי נפנע בו. דור
הפלגה אמרו לא כל הימנו שיבור לו את העליונים וליתן לנו את התחתונים
אלא בואו ונעשה לו מגדל ונעשה ע"ז בראשו וניתן חרב בידה ותהי נראית
כאילו עושה עמו מלחמה. אותן של דור המבול לא נשתיירה מהן פליטה.
ואלו של דור הפלגה נשתיירה מהם פליטה. יא אלא דור המבול ע"י שהיו
שמופים בגזל שנא' (ס"ט) גבולות ישיגו עדר גזלו וירעו. לפיכך לא
נשתייר מהן פליטה. אבל אלו ע"י שהיו אוהבים זה את זה שנא' ויהי כל
הארץ שפה אחת לפיכך נשתיירה מהן פליטה. ר' אומר גדול השלום יב שאפי'
ישראל עובדי' ע"ז ושלום ביניהם אמר המקום כביכול אינו יכול לשלוט
בהם כיון ששלום ביניהם. שנא' (כ"ט) חבור עצבים אפרים הנה לו.
אבל משנהלקו מה הוא אומר (ס"י) הלך לבם עתה יאשמו. הא למדת
גדול השלום ושנואה המחלוקת. ודברים אחדים מעשה דור המבול נתפרש
אבל מעשה דור הפלגה לא נתפרש. ד"א ודברים אחדים. שאמרו דברים
חדים אמרו אחת לאלף ותרנו שנה הרקיע מתמוטט בואו ונעשה סמוכות
אחד

רש"י פ' ל"ב. וילקוט סהלים: ג ריש סדר ע"ר: ד וילקוט משלי ותהומה ס"ז: ה וילקוט משלי: ו זוכר מקן: ז שוחט מוזמר ב': ח לקמן פ' ל"ט. וילקוט ירמיה: ט תהומה וילקוט ס"ז
תהומה וירושלמי. תהומה נח. ובלחיתו ד"ע: יא ארץ פ' י"ב: יב במד' פ' י"א. תהומה לו שופטים. מש' דין ארץ פ"ט. זוכר עין דף ר':

מתנות כהונה

ר' עיני כ"ז לשל פ' ל"ב: ב מחטייה מפני החטא: וזה שכאן. וסמיכה נכונה
המזרח: במלבן כלי שבו כותשין ומלביין השעורים: ועד הוא סליק כו'.
קדם שורד אינו חורק למעט חטילו בעת וברגע ההוא: אם קידמך. שקדם
משלי גרם קיבלך: לא סוף דבר כו'. שראוי לקללה אלא חטילו המשיב רעה
היב משיב רעה תחת טובה פירוש במקום הטובה שיש צידו לגמול אתו ומשלים
עוה גמלוהו מקודם לכן וכדמפרש ר' אלכסנדר וכו' וחדלת מעוזב לו מפני
כמו שאמר חמור שונאך וכפירש' ז"ל גרם בדברי ר' אלכסנדר רעה תחת רעה
ז"ל כחז דמ"ס הוא וכן צילקוט ל"ג ע"ב וסוד מלאחי בא"ח שפי' כמו שפירשתי: בדרות הללו. כלומר דורות הכהנים לפנינו כפי שפה אחת כו'. זו היא טובה גדולה לכן
ש: שח עמיסה כו'. שלא זכרו מה שנעשה בהראשונים וכדמ"ס ואילו לא היה כו' וזו לא היה להם ללמוד ממה שנעשה בהראשונים בתמיה: בדרור חנוש. שהיף הקב"ה שלטו
מוסר: רפאנו את צבל. כלומר דור הפלגה שהיו צבל שנאמר וימלאו בקעה בחרץ פנער זו צבל כדמפרש לעיל פ"ז ויהי להם ללמוד ולקבל רפואה מהם ולא נרפאה: ה"ז
חיים וסגורים שלא נתפרש חטאם כהאי דכתיב והלדת סגרו ות"א אחדו וכן פירש רש"י: נתפרש שנא' כי מלאח החרץ חמס וכן כי השחית כל בשר דרכו: דברים חדים כו'.
וטעיקין דברים חדים דברים על חדים על שנים שנקראו אחד כדמפרש ואילו: חדים לבון הרע כחכר חדה: לבור לבכר: אלא בלו גרסי: אהודים לחיים יחד בשותפות
ש: שפה אחת כו'. קרי ביה שפה הש"ן נקודה בימין מל' השופה יין צ"ב: הזב: הא משפו כו'. מוכחי הדעת שפוי וטוקט כי כן הוא ואורח דקיקם ללולה טרנס ואורחא דחייץ
ר' וילקוט דגמס הא מסתח דבולה שיש וכו' צערון מסתו לבון מסתים: מה שדי כו'. לא צקשו רק הם למטה והוא למעלה: לא נחפרש. פי' כדלעיל: דברים חדים.
לחיים

ענין יוסף

פרישה לח (א) [פתח דבור הפלגה כו' פן יבטחו בדור כו' וכו'] ואלו כל הארץ שפה אחת כו'
ואילו נכדנו דור הפלגה נמלאו בני אדם כלים. וכענין זה היה נורך לבלתי יעשו
במיהם. ויש לומר שיהי יכול לרנוג הנדלים שבהם או רובם. ומה והדלו ממעשיהם: (ב) ואלו ונעשה
סמוכות כו') כהוונה שפי' בניין הנכונה ויפלו להמלט מפני מי המבול. ומ"ס אחד מלפון כו' היינו
שיעשו צבל לז מקום לבנין לכל עומד שם אס ילכו שם ילפז סתאגשים. ומ"ס פן נפון היינו שלא ישיגם
המבול

עין יוסף

חוש לבבל יתכן דילוף ג"ש או הוחל ואלו הפלגה זה החולם ועיני לעיל פ"ג: בדור אנוש
כלומר שבקשו שהקה מוכר והרפא ממה שנעשו דור חנוש. ולא הועיל וגם לא נרפאתה מהם
שראיה דבור המבול: עזובה בדור הפלגה ונלך איש לארצו כ"ל. וכדאיתא לקמן פ' ל"ט:
איש לארצו שנעשה שהפיס ה' על פני כל הארצות: (ו) דברים אהודים כלומר דברים
נעלמים וסגורים והלדת. סגרו ת"א אחדו. שנעשה דור המבול נתפרש דכתיב כי השחית כל
בשר את דרכו על הארץ כי מלאח החרץ חמס. חבל מעשה דור הפלגה לא נתפרש כי שחית חטאם
וכמה נחשו כי בנין המגדל אין זו כ"כ עון פלילי כפי הנראה ממשמש. אלא ודאי יש דברים בני
דבר סתר ונעלם (מה"ק): דברים חדים כו' ז"ל ור' יוחנן אמר ודברים חדים שאלמנו דברים
חיים כו'. שהיה חכר בלשון חדים לכן דרשין מיניה חרתי דברים חדים ואחדים כלומר שאלמנו
דברים חדים באחדים וכדמסיים שאלמנו דברים חדים על ה' אלהינו ה' אחד. ועל אברהם הנקרא
ג"כ אחד דכתיב אחד היה אברהם (יחזקאל ג'): זה פרידה עקרה כי בזמן הפלגה היה
אברהם בן מ"ח שנה ודורות בלפניו הולידו לגלבים שנה. וכונתם בזה שאברהם המוכיחם
ומודיעם חמות האל ב"ה חס היה לו בניס היה יתכן שהשחר חמונהו ציד בניו. אך מאחר שאין
לו זרע ישכח שמו מן העולם וכס ה' אחד שהוא מודיעו (יפ"ת): לבור לו מרומם צ"ב ואלשו
בשמים שאין רוננו לזר בחרץ אלא נעלה לשמים: ונעשה ע"ז בראשה בסנהדרין ק"ד ק"ט
ילין מ"ס ועשה לנו שם וכתיב ואל חללים אחרים: ורתא נראה כו' העיני הזה שהכמיסה
וכומרימה מנחיג המון התחכמו כנגד אברהם שהוכיחם להאמין בה' והם אמרו להמון לעשות
וינו מלחמה. ויחזיקו וכו': ודרדורים אהודים לחיים ואהודים ומפוסים כמ"ס ומספספו